

Nr 130.

Av herr **Lundell m. fl.**, om ökat anslag för främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering.

Riksföreningen för landsbygdens elektrifiering har i skrivelse till Konungen gjort underdånig hemställan om, att det anslag för främjandet av en planmässig elektrifiering av Sveriges landsbygd, som från början utgått med 100,000 kronor, men därefter år från år sänkts, så att förlidet år för samma ändamål blott anvisats 50,000 kronor, åter måtte höjas till 100,000 kronor.

Riksföreningen framhåller därvid bland annat följande:

1) att de anslagna medlen disponerats dels av de över hela landet spridda länsföreningarna och dels av riksföreningen, vilkas landsgagneliga verksamhet, då det gäller såväl propaganda som upplysningsverksamhet i avseende på de elektriska distributionsföreningarnas verksamhet, allmänt erkänts och vid upprepade tillfällen framhållits bl. a. av den numera upplösta elektrifieringskommittén;

2) att de stora ekonomiska svårigheter, varmed de elektriska distributionsföreningarna arbeta, nödvändiggöra, att verklig sakkunskap ställes till föreningarnas disposition för lösandet av de många problem av teknisk och ekonomisk art, som beröra deras verksamhet, i vilket hänseende de hos länsföreningarna anställda länskonsulenter varit till utomordentligt stor nytta;

3) att bidragen av statsanslaget till länsföreningarna endast utgått i den mån länen själva bidragit med lika stort belopp;

4) att den elektriska inspektionen inom kungl. kommerskollegium i rätt stor omfattning begagnar sig av länsföreningarna och deras konsulenter, då det gäller såväl koncessioner, montörernas behörighet som vissa andra spörsmål, i vilka länskonsulenter genom ständiga resor inom sina distrikt förvärvat en ingående kännedom. Riksföreningen anser därför, att staten även har en viss skyldighet att tillse, att denna för landet så betydelsefulla verksamhet icke äventyras på grund av otillräckliga anslag under det att länsföreningarnas arbetsbörda ökas.

Till ovanstående vilja vi ytterligare anföra, att i de flesta fall ligger ledningen av de små distributionsföreningarna i väsentlig mån i händerna på en föreningsmontör. Redan detta, att en länskonsulent besöker en dylik förening, är för dennas verksamhet icke utan sin betydelse.

I åtskilliga län har länsföreningen med gott resultat åtagit sig besiktning av fastigheternas och lantgårdarnas elektriska installationer för länets

brandförsäkringsbolag. En dylik besiktning varar vanligen en eller annan vecka för en förening och återkommer vart tredje år. Besiktningsingenjören får därvid en ingående kännedom om föreningsmontörernas kvalifikationer och kan giva värdefulla råd och anvisningar rörande montörernas verksamhet.

Riksföreningen för landsbygdens elektrifiering har i skrivelse av den 15 november 1924 hos Konungen i underdånighet framhållit vikten av ändamålsenliga transportanordningar vid ett rationellt ordnat inomgårdsbruk, vilka numera tack vare den elektriska strömmen kommit till avsevärd användning. För detta ändamål anser riksföreningen för landsbygdens elektrifiering, att det vore önskvärt, att en konsulent med lämplig utbildning kunde anlitas och framhåller bl. a. följande:

Ett ändamålsenligt ordnat transportsystem vid inomgårdsbruket är av genomgripande betydelse för jordbrukets ekonomi.

Allt emellanåt händer att en eldsvåda lägger en gårds ekonomibyggnader i aska. Efter en dylik brand vore ett snabbt ingripande från en för ändamålet lämpligt utbildad konsulent väl på sin plats. Han borde då komma med förslag till nybyggnader, där transportsystemet rationellt genomarbetats.

Riksföreningen för landsbygdens elektrifiering har förklarat sig villig att i den händelse Kungl. Maj:t skulle finna detta lämpligt t. v. organisera denna konsulentverksamhet.

Det är oss bekant, att kungl. vattenfallsstyrelsen f. n. har under utarbetande en serie standardritningar å elektrifierade lantgårdar. Självklart är emellertid, att dessa ej generellt kunna tillämpas, utan i varje speciellt fall omarbetningar av desamma måste äga rum. Vidare måste med teknikens utveckling dessa standardritningar förnyas. Allt detta förutsätter emellertid en organisation, som kontinuerligt följer denna verksamhet.

Kostnaderna för nämnda ändamål beräknas till 6,000 kronor per år.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 6 november 1924 har förutvarande tekniska avdelningschefen hos elektrifieringskommittén, civilingenjören Nils Ekvall, åt vilken Kungl. Maj:t uppdragit att i egenskap av sakkunnig inom jordbruksdepartementet fullfölja den av elektrifieringskommittén omhänderhavda utredningen för planläggning av landsbygdens elektrifiering, begärt, att anslaget för främjande av en planmässig elektrifiering av Sveriges landsbygd skulle höjas till 120,000 kronor.

Departementschefen anför i anledning härav uti årets statsverksproposition:

»Oaktat vissa skäl tala för en höjning av ifrågavarande anslag, anser jag dock att anslaget för 1925 av statsfinansiella skäl bör i likhet med för år 1924 begränsas till 50,000 kronor.

Ehuruväl det skulle varit önskvärt, att det av herr Ekvall föreslagna anslaget av 120,000 kronor eller åtminstone det av riksföreningen be-

gärda anslaget av 100,000 kronor skulle kunnat ställas till länsstyrelsernas och riksföreningens för landsbygdens elektrifiering förfogande för här omnämnda ändamål, anse vi oss dock icke kunna, på grund av det finansiella läget, föreslå mer än 75,000 kronor.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville för främjandet under år 1925 av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering anvisa för budgetåret 1925—1926 ett extra anslag av kronor 75,000 att under villkor Kungl. Maj:t må föreskriva ställas till förfogande för länsstyrelserna och riksföreningen för landsbygdens elektrifiering.

Stockholm den 20 januari 1925.

Ernst Lundell.
Carl G. Schedin.

Elof B. Andersson.
M. Svensson.
J. B. Johansson.

Nils Gabrielsson.
Edw. Larson.